

HISTORIA I TRADYCJA

<http://hit.policja.gov.pl/hit/do-pobrania/181968,Biogram-Tadeusza-Florentyna-Tomanowskiego-patrona-Komendy-Wojewodzkiej-Policji-w.html>
2022-10-04, 05:34

BIOGRAM TADEUSZA FLORENTYNA TOMANOWSKIEGO - PATRONA KOMENDY WOJEWÓDZKIEJ POLICJI W LUBLINIE

Data publikacji 26.11.2019

Tadeusz Florentyn TOMANOWSKI, urodził się 29 października 1883 r. we Włodzimierzu Wołyńskim. W 1910 r. ukończył uniwersyteckie studia prawa. Pracował jako adwokat. W 1915 r. wstąpił do Straży Obywatelskiej w Warszawie, podczas I wojny światowej sprawował stanowisko sekretarza w Okręgu VII Wolskim przy ul. Chłodnej 11 w Warszawie. Następnie wstąpił do Milicji Miejskiej w Warszawie. Od 1916 r. pełnił funkcję komisarza IX komisariatu, następnie 1 czerwca 1918 został mianowany pełniącym obowiązki kierownika sekcji III Milicji Miejskiej.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wstąpił do Policji Państwowej i w 1919 r. został mianowany inspektorem. Od 2 sierpnia 1919 r. do 1 kwietnia 1922 r. sprawował stanowisko Komendanta Okręgu IV Lubelskiego Policji Państwowej. Pozostawił po sobie w Lublinie jak najlepsze wrażenie wśród prasy, społeczeństwa i podwładnych. Następnie otrzymał stanowisko Komendanta I Okręgu Warszawskiego w latach od kwietnia 1922 r. do 8 października 1934 r.. 2 maja 1923 r. został odznaczony „Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski”. Otrzymał złoty „Krzyż Zasługi” w 1930 r., z dniem 31 października 1934 r. przeniesiony w stan nieczynny - zwolniony z Policji Państwowej ze względu na przejście do pracy w Ministerstwie Komunikacji. Podczas okupacji mieszkał z żoną Marią Tomanowską w Warszawie przy ul. Żurawiej 17. Ten adres zamieszkania potwierdzony został przez Zdzisława Śliwińskiego, który przebywał u państwa Tomanowskich w czasie powstania warszawskiego. We wrześniu 1944 r. w budynek trafił pocisk, który uszkodził część budynku, ale państwu Tomanowskim nic się nie stało. Pan Tadeusz Tomanowski był świadkiem wkroczenia Armii Czerwonej do Częstochowy (styczeń 1945 r.).

Po II wojnie światowej mieszkał w Rybniku przy ul. Kościuszki 64. Nie wiadomo kiedy dokładnie państwo Tomanowscy trafili do Rybnika, ale Kalendarium miasta podaje, że pani Maria Tomanowska w październiku 1945 r. była jednym z 4 nauczycieli szkoły muzycznej im. Ignacego Paderewskiego (następnie szkoła Szafranków). Od 1 września 1947 r. był dochodzącym, a od 1950 r. etatowym nauczycielem języka rosyjskiego w tamtejszej Szkole Przemysłowej, która następnie została przekształcona w Technikum Górnicze, obecnie Zespół Szkół Technicznych w Rybniku ul. Kościuszki 5.

Po śmierci żony w 1954 r. Marii Tomanowskiej mieszkał niedaleko szkoły w służbowej kawalerce przy ul. Białych w Rybniku. Tadeusz Tomanowski pracował w szkole do ok. 1965 r. o czym świadczą fotografie ze szkolnej kroniki i pamiątkowe tablica absolwentów. Około 1965-66 r. przeniósł się do domu opieki dla seniorów w Cieszynie lub Bielsku Białej. Zmarł 11 lutego 1970 r. w wieku 87 lat w Brzezinach Śląskich (dzielnica Piekar Śląskich). Uroczystości pogrzebowe zorganizowane przez Dyрекcję Technikum Górniczego odbyły się w Rybniku. Państwo Tomanowscy byli bezdzietni, nieznaną są żadne osoby spokrewnione z nimi. Z informacji uzyskanych od zaprzyjaźnionych nauczycieli z którymi pracował wiemy, że przed I wojną przebywał w Odessie - ZSRR, był prawnikiem, pełnił wysokie funkcje w czasach II Rzeczypospolitej. Był człowiekiem z klasą, zawsze elegancki, pogodny, życzliwy i towarzyski. Ponadto był muzykalny, pięknie i chętnie śpiewał np. arię Jontka z opery „Halka” S. Moniuszki. Bardzo pozytywnie i serdecznie wspominają go także byli uczniowie.

W ramach obchodów 100 - lecia powstania Policji, insp. Tadeusz Tomanowski został wybrany na patrona lubelskiego garnizonu Policji. W dniu 3 grudnia 2018 r. odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej na ścianie frontowej budynku Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie przy ul. Narutowicza 73.

Opracował: Zbigniew Skrzypek

Bibliografia:

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Oddziałowe Archiwum IPN w Lublinie – pismo z dnia 26 lutego 2018 r. znak: BU Lu-III-5331-6(2)/18, karta informacyjna sygnatura archiwalna IPNBU 00231/197/1, poz. 163, karta E-59 syg. z kartoteki osób w zainteresowaniu PP.; Aleksander Kroński: [Straż Obywatelska m. st. Warszawy 1915 roku](#). Warszawa: 1934, s. 43.; Rozkaz Dzienny Naczelnika Milicji Miejskiej m. stoł. Warszawy nr 689 z 6 czerwca 1918. 1918-06-06. s. 1. (dostęp 2015-05-03).; Robert Litwiński. [Początki defensywy policyjnej w województwie lubelskim \(1919-1923\)](#), „Res Historica”, s. 35, 38, z. 11 z 2000.; „Głos Lubelski” z 1922 r., nr 114, s. 2.; Wykaz Komendantów Okręgowych Policji Państwowej w latach 1919 – 1939, [policjapanstwowo.pl](#). (dostęp 2015-05-03).; [Z kraju. Obława](#). „Kurjer Warszawski”, s. 4, Nr 92 z 4 kwietnia 1923.; Obsada personalna jednostek Policji Państwowej w roku 1926. [policjapanstwowo.pl](#).(dostęp 2015-05-03).; Order Odrodzenia Polski. Trzechlecie pierwszej kapituły 1921-1924. Warszawa:Prezydium Rady Ministrów, 1926, s. 37.; Zdzisław Śliwiński - powstaniec warszawski z 1944 r., rozmowa z Dominikiem Cieszkowskim z dnia 2 sierpnia 2009 r. <https://www.1944.pl/archiwum-historii-mowionej/zdzislaw-sliwinski.2015.html>.; Relacje nauczycieli, którzy pracowali i byli zaprzyjaźnieni z T. Tomanowskim, przekazane przez Waldemara Wollnego – Z-ca Dyrektora ZST w Rybiku, lipiec 2018 r.; Informacja o patronie lubelskiego garnizonu Policji Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie 2018r.; Zdjęcie (autor nieznaną) insp. T. Tomanowskiego w mundurze – kserokopia z „Gazety Policji Państwowej” lata 20 – 30XX w., zdjęcia Komendantów Okręgowych PP.; Zdjęcia mł. asp. Krzysztof Martirosjan - tablicy pamiątkowej z uroczystości odsłonięcia 2018 r.

PLIKI DO POBRANIA

149.09 KB

Biogram Tadeusza Florentyna Tomanowskiego - patrona Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie